

Lovforslag nr. L 154. Fremsat den 29. januar 2003 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af dyreværnsloven

(Strafskærpelse, pasningsvejledninger ved salg af dyr til private, fremvisning af halekuperede hunde, øget dyrevelfærdsmæssig kontrol, gebyrbestemmelse m.v.)

§ 1

I dyreværnsloven, lov nr. 386 af 6. juni 1991, som ændret senest ved lov nr. 433 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 6, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Tilladelse meddeles for indtil 5 år ad gangen.«

2. I § 11, stk. 3, indsættes efter »udstilles«: »eller på anden måde fremvises med henblik på bedømmelse af hundens ydre, dens brugsegenskaber eller færdigheder«.

3. I § 11 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Justitsministeren kan i ganske særlige tilfælde meddele undtagelse fra bestemmelsen i stk. 3.«

4. I § 18 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at der i forbindelse med erhvervsmæssigt salg af dyr til private skal udleveres skriftlig information til køberen om forsvarlig pasning og pleje af dyret.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

5. I § 24 a indsættes før stk. 1 som nyt stykke:

»Justitsministeren kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om, at ansatte dyrlæger i fødevareregionerne og i Fødevedirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Fødevedirektoratet er bemyndiget hertil, kan foretage kontrol med henblik på beskyttelse af dyrs velfærd.«

Stk. 1-4 bliver herefter stk. 2-5.

6. I § 24 a, stk. 1 og 2, der bliver stk. 2 og 3, ændres »Kredsdyrlæger og andre ansatte i Veterinærdirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Veterinærdirektoratet er bemyndiget hertil« til: »Ansatte dyrlæger i fødevareregionerne og i Fødevedirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Fødevedirektoratet er bemyndiget hertil«.

7. I § 24 a, stk. 2, der bliver stk. 3, ændres »de i et direktiv eller en forordning som nævnt i stk. 1 omhandlede kontrolopgaver« til: »kontrolopgaver som nævnt i stk. 1 og 2«.

8. I § 24 a, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1-3«.

9. I § 28, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»Der skal ved udmåling af straffen tages hensyn til, om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr.«

10. I § 28, stk. 2, nr. 1, ændres »§ 24 a, stk. 3« til: »§ 24 a, stk. 4«.

11. I § 28 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. Ved udmåling af straf efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af stk. 5 og 6 anses det som en skærpene omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.«

Stk. 7 bliver herefter stk. 8.

12. § 28, stk. 7, der bliver stk. 8, affattes således:

»*Stk. 8.* Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

13. § 31 ophæves.

14. § 31 a affattes således:

»§ 31 a. Justitsministeren kan fastsætte regler om betaling for omkostninger ved kontrolopgaver samt i forbindelse med tilladelser, godkendelser, autorisationer eller dispensationer m.v., der meddeles i medfør af loven eller regler, der

er fastsat i henhold til loven, eller forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2003.

§ 3

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Af regeringens handlingsplan for bedre dyrevelfærd »Dyrs velfærd – vores ansvar« fra april 2002 fremgår, at regeringen lægger stor vægt på at sikre, at straffen for overtrædelse af dyreværnslovgivningen afspejler forholdets grovhed.

Regeringen ønsker med dette lovforslag at gennemføre en generel skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen. Det gælder såvel i sager om overtrædelser, der er begået i forbindelse med gerningsmandens udøvelse af sit erhverv, som i sager om privates hold af dyr, herunder hobbydyr og kæledyr.

Forslaget om en skærpelse af bødeniveauet har baggrund i Rigsadvokatens udtalelse af 20. september 2002 om straffene for overtrædelse af dyreværnsloven.

Lovforslaget har desuden til formål at præcisere det gældende forbud i dyreværnslovens § 11, stk. 3, om udstilling af halekuperede hunde.

Herudover foreslås det, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at der i forbindelse med erhvervsmæssigt salg af kæle- og hobbydyr til private skal udleveres skriftlig information om dyrets pasning og pleje. Der er ligeledes på dette område tale om en opfølgning af regeringens ovennævnte handlingsplan.

Endvidere foreslås der tilvejebragt hjemmel til, at justitsministeren efter forhandling med fødevarerministeren kan fastsætte regler om øget kontrol med dyrs velfærd med henblik på at sikre overholdelsen af dyreværnslovgivningen.

Endelig foreslås bemyndigelsen i dyreværnsloven til at kræve gebyr for tilladelser og godkendelser m.v. udvidet til også at omfatte dyreværnsmæssige kontrolforanstaltninger, ligesom der foretages visse justeringer af mere teknisk karakter.

2. Skærpelse af bødestraffen i dyreværnsloven

2.1. Gældende ret

Efter dyreværnslovens § 1 skal dyr behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal ifølge lovens § 2 sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Ifølge dyreværnslovens § 3 skal rum og arealer, hvor dyr holdes, indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyr har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Ud over disse generelle standarder for, hvordan dyr skal behandles, indeholder dyreværnsloven en række bestemmelser om mere specifikke forhold, så som tvangsfodring, aflivning, operative indgreb og lignende.

Herudover indeholder dyreværnsloven bemyndigelse for justitsministeren til administrativt at fastsætte nærmere regler på en række områder. Justitsministeren har udnyttet bemyndigelserne til at udstede en række bekendtgørelser om f.eks. dyretransporter, afhorning af dyr, dyrehandlere m.v.

Overtrædelse af dyreværnsloven og regler udstedt i medfør af loven straffes ifølge dyreværnslovens § 28 med bøde eller fængsel.

Den centrale straffebestemmelse er dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt. Efter denne bestemmelse kan den, som ved overanstrengelse, vanrøgt eller på anden måde behandler dyr uforsvarligt, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Hvis den uforsvarlige behandling af et dyr har haft karakter af mishandling, er strafferammen fængsel indtil 1 år, i gentagelsestilfælde indtil 2 år, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. pkt. Er et forhold så groft, at der er tale om egentlig mishandling af dyret, skal

der således som udgangspunkt idømmes fængselsstraf.

Om vanrøgt eller anden uforsvarlig behandling af dyr skal henføres under dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., eller under dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. pkt., afhænger af en nærmere vurdering af, hvor groft forholdet har været. Den endelige afgørelse heraf hører under domstolene.

Anklagemyndigheden kan i forbindelse med strafesagen indhente veterinærfaglig bistand fra Det Veterinære Sundhedsråd, der er et sagkyndigt organ, som bl.a. har til opgave at afgive udtalelser om veterinære spørgsmål til anklagemyndigheden. Rådet kan bl.a. udtale sig om, hvorvidt en nærmere beskrevet adfærd indebærer en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling.

Overtrædelse af nærmere angivne bestemmelser i dyreværnsloven, der ikke samtidig udgør uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, straffes efter dyreværnslovens § 28, stk. 2, nr. 1, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Efter dyreværnslovens § 28, stk. 2, nr. 2, gælder det samme for tilsidesættelse af et vilkår for en tilladelse, uden at der er tale om uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr som nævnt i § 28, stk. 1.

Den, der overtræder et pålæg efter dyreværnslovens § 21, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 3. Dyreværnslovens § 21 indeholder regler, hvorefter politimesteren (i København politidirektøren) i tilfælde, hvor dyr behandles uforsvarligt, eller hvor et dyr er sygt eller kommet uheldbrede ligt til skade, kan meddele pålæg om dyrets behandling eller om aflivning af dyret.

Efter dyreværnslovens § 28, stk. 4, straffes en dyrlæge, som tilsidesætter sin anmeldelsespligt efter dyreværnslovens § 20, med bøde. En dyrlæge, der bliver bekendt med, at et dyr behandles uforsvarligt, har efter sidstnævnte bestemmelse pligt til at anmelde forholdet til politiet, medmindre forholdet ikke er groft og i øvrigt straks rettes.

Dyreværnslovens § 28, stk. 5, indeholder hjemmel til at fastsætte straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelser i forskrifter, der udfærdiges efter loven. I de fleste bekendtgørelser, som er udstedt i medfør af loven, er strafferammen bøde eller fængsel indtil 4 måneder, mens strafferammen i de øvrige bekendtgørelser er bøde. Overtrædelse af bekendtgørelserne sker i øvrigt ofte sammen med en overtrædelse af bestemmelserne i dyreværnsloven.

Dyreværnslovens § 28, stk. 6, indeholder hjemmel til at fastsætte straf af bøde eller fængsel indtil 4 må-

neder for overtrædelse af bestemmelser i EF-forordninger.

Ifølge dyreværnslovens § 29 kan den, der ved dom findes skyldig i mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, ved dommen for bestandig eller for et nærmere fastsat tidsrum frakendes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr. Det samme gælder den, der efter tidligere at have gjort sig skyldig i uforsvarlig behandling af dyr på ny findes skyldig i sådan overtrædelse. Forbudet kan begrænses til at angå bestemte arter af dyr, og ifølge retspraksis kan forbudet også begrænses til at angå et bestemt antal dyr. Overtrædelse af forbudet straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Yderligere straffebestemmelser i dyreværnsloven findes i § 29, stk. 3, om overladelse af dyr til en person, der er frakendt retten til at beskæftige sig med dyr, og i § 30 om ansvar for børns overtrædelser af loven.

Endelig kan nævnes overgangsbestemmelsen i dyreværnslovens § 32, hvorefter visse bestemmelser i og forskrifter udstedt i henhold til tidligere dyreværnslove forbliver i kraft, indtil de afløses af regler fastsat efter den gældende lov. Efter § 32, stk. 4, straffes disse bestemmelser med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

2.2. Rigsadvokatens udtalelse om straffene for overtrædelse af dyreværnsloven

For godt 3 år siden undersøgte Rigsadvokaten efter anmodning fra Justitsministeriet strafniveaue i dyreværns sager og konstaterede, at det ikke kunne afvises, at der var behov for en skærpelse af straffen i visse sager vedrørende overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., om uforsvarlig behandling af dyr samt i sager om uforsvarlig transport af dyr. Bødestørrelserne syntes således ikke at være fulgt med prisudviklingen og bødeudviklingen på andre områder, og strafpåstanden i den konkrete sag burde i højere grad afspejle, om forholdet måtte anses for »uforsvarligt« eller »groft uforsvarligt«. Rigsadvokaten fandt bl.a., at anklagemyndigheden skulle søge strafniveaue hævet ved at indbringe egnede sager for retten i stedet for at afgøre sagerne med udenretlige bødeforelæg og ved i større omfang at anke udvalgte domme til landsretterne med henblik på skærpelse.

Rigsadvokaten udsendte i den anledning i september 2000 en meddelelse til anklagemyndigheden vedrørende behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnsloven (RM 6/2000). Heri henledte Rigsadvokaten også opmærksomheden på, at der kan være grundlag for at nedlægge påstand om frakendelse af

retten til at beskæftige sig med dyr efter dyreværnslovens § 29.

Justitsministeriet bad i januar 2002 Rigsadvokaten om at undersøge, om straffniveaue i dyreværnsager var blevet skærpet efter udsendelsen af meddelelsen, og om der var sket en stigning i antallet af rettighedsfrakendelser.

Rigsadvokaten afgav herefter den 20. september 2002 en udtalelse om straffene for overtrædelse af dyreværnsloven. Udtalelsen er suppleret af en redegørelse af 12. september 2002 om afgørelser i straffesager om overtrædelse af dyreværnsloven, hvori en række konkrete sager gennemgås.

I udtalelsen anføres det, at der ikke kan gives et entydigt svar på spørgsmålet om, hvorvidt der er sket en skærpelse i strafudmålingen i sager om overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1. Rigsadvokaten finder dog, at der stadig er sager, hvor bøden burde være højere end de 500-1.000 kr., som sagen er afgjort med. Endvidere findes der sager, som forekommer sammenlignelige, der er afgjort med meget store forskelle i bødestørrelsen.

Rigsadvokaten har ikke bemærkninger til de sager efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., om uforsvarlig behandling af dyr, der er afgjort med frihedsstraf, ligesom også straffniveaue i sager efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. pkt., om mishandling af dyr findes passende henset til straffniveaue i øvrigt på særlovgivningens område. Om disse sager tilføjes det, at det efter Rigsadvokatens opfattelse er naturligt, at der i et vist omfang anvendes betingede domme, da nogle overtrædelser af dyreværnsloven begås af personer med psykiske problemer.

Også i sagerne om transport af dyr varierer bøderne i ensartede sager, ligesom der er eksempler på bøder, hvor det ikke i tilstrækkelig grad tages i betragtning, at overtrædelserne ofte begås af personer, der beskæftiger sig med dyr som led i deres erhverv, og at overtrædelserne kan indebære en økonomisk fordel.

Rigsadvokaten finder derfor, at det bør overvejes, om der er grundlag for initiativer på dette område, eventuelt i form af administrative retningslinier om strafpåstanden i visse sagstyper om uforsvarlig og groft uforsvarlig behandling af dyr efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt.

Det bør ligeledes efter Rigsadvokatens opfattelse overvejes at fastsætte retningslinier om anklagemyndighedens bødepåstande i visse sager om transport af dyr og i sager om afhorning af dyr.

For så vidt angår spørgsmålet om rettighedsfrakendelse efter dyreværnslovens § 29 anføres det, at det ikke på baggrund af det foreliggende materiale er mu-

ligt at vurdere, om der er sket rettighedsfrakendelse i videre omfang end hidtil. Det er dog Rigsadvokatens opfattelse, at politikredsene i hovedsagen tager initiativ til at nedlægge påstand om rettighedsfrakendelse ved forelæggelse af sagen for rigsadvokaturen i de sager, hvor det må forventes, at påstanden om rettighedsfrakendelse følges af domstolene. Det gælder særligt i de sager, hvor Det Veterinære Sundhedsråd har udtalt, at forholdet har karakter af mishandling, mens der i de sager, hvor en adfærd karakteriseres som groft uforsvarlig behandling af dyr, i mindre omfang nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse.

I udtalelsen tilføjes det, at Rigsadvokaten i forbindelse med sin undersøgelse er blevet opmærksom på nogle punkter, hvor der vil være mulighed for at styrke anklagemyndighedens behandling af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen.

Det gælder med hensyn til valget af straffebestemmelse ved udformningen af anklageskriftet. I den forbindelse kan det overvejes, om jurister i tilstrækkeligt omfang er inddraget i behandlingen af disse sager. Endvidere vil der ske en revision af de udkast til anklageskrifter, der findes i anklagemyndighedens dokumentindsamling.

Herudover vil Rigsadvokaten overveje, om der er grundlag for at præcisere de vejledende retningslinier om forelæggelse af sager for Det Veterinære Sundhedsråd og i den forbindelse henlede politikredsenes opmærksomhed på, at det skal overvejes nøje, om der kan være grundlag for rettighedsfrakendelse.

2.3. Justitsministeriets overvejelser

2.3.1. Skærpelse af bødeniveaue

Det er uden for enhver diskussion, at dyr, der er i menneskers varetægt, skal behandles forsvarligt og omsorgsfuldt. Vanrøgt og anden uforsvarlig behandling af dyr er en alvorlig lovovertrædelse, som der fra samfundets side bør slås hårdt ned på. Det gælder, uanset om der er tale om eksempelvis produktions- og slagtedyrl i landbruget, dyr hos dyrehandlere eller dyr, der af private holdes som kæle- eller hobbydyr.

Af regeringens handlingsplan for bedre dyrevelfærd »Dyrs velfærd – vores ansvar« fra april 2002 fremgår, at regeringen lægger stor vægt på at sikre, at straffen for overtrædelse af dyreværnslovgivningen afspejler forholdets grovhed. Det fremgår endvidere, at regeringen vil tage de initiativer, herunder om nødvendigt lovgivningsmæssige initiativer, som Rigsadvokatens undersøgelse om sanktionsniveaue i dyreværnsager måtte give anledning til.

Der er efter regeringens opfattelse i dag en række tilfælde, hvor den bødestraf, der udmåles i sager om

overtrædelse af dyreværnsloven, ikke afspejler den alvor, hvormed samfundet bør se på overtrædelse af lovgivningen om beskyttelse af dyr. Der er derfor efter regeringens opfattelse behov for en generel skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen.

I Rigsadvokatens redegørelse af 12. september 2002 er refereret en række tilfælde fra de seneste års praksis.

Som eksempel på tilfælde, hvor der er udmålt bøder under det niveau, der efter regeringens opfattelse i almindelighed må anses for passende, kan nævnes en sag, hvor en person idømtes en bøde på 1.500 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1, § 2 og § 3, stk. 1, ved at have udsat en hund for groft uforsvarlig behandling, idet taltale undlod at fodre, vande og passe hunden, herunder søge dyrlægehjælp til hunden.

Som et yderligere eksempel kan nævnes en sag fra redegørelsen, hvor en kvinde, der påtog sig at passe dyr for andre, vedtog en bøde på 3.000 kr. for flere tilfælde af overtrædelser af dyreværnsloven, herunder § 28, stk. 1. Den pågældende havde i 2 dage, hvor hun holdt opsyn med en pony, undladt at lade denne tilse af en dyrlæge, uagtet ponyen var fastspændt til et træ og ude af stand til at bevæge sig, hvorved den måtte aflives. Den pågældende havde ligeledes bl.a. i en periode på 3 måneder undladt at sørge for en pony, der var udtalt forfangen (en hovlidelse) med store smerter, ligesom hun havde forårsaget en hoppers sygdom og død ved ikke at sørge for tilstrækkeligt foder og tilkaldelse af en dyrlæge. Det Veterinære Sundhedsråd havde udtalt, at rådet betragtede forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, idet det videre anførtes, at forholdet vedrørende den døde hoppe havde karakter af mishandling, hvis det kunne bevises, at dødsårsagen var utilstrækkelig fodring og vanding.

Folketingets Retsudvalg afgav den 31. maj 2002 en beretning over tre forslag til folketingsbeslutning (B 62, B 67 og B 82) vedrørende transport af levende dyr, primært produktions- og slagtedy. Retsudvalget pålægger i beretningen regeringen at indføre skærpede straffe ved overtrædelser af bl.a. reglerne om transport af dyr, hvis Rigsadvokatens undersøgelse af sanktionsniveauet i dyreværnsager måtte vise, at der ikke er sket en skærpelse af sanktionsniveauet over de sidste par år.

Justitsministeriet finder på baggrund af Rigsadvokatens udtalelse af 20. september 2002 om straffene for overtrædelse af dyreværnsloven, at de seneste års initiativer fra anklagemyndighedens side med henblik på at skærpe strafniveauet i form af indbringelse af eg-

nede sager for domstolene (frem for at søge sagerne afgjort udenretligt ved bødeforelæg) og anke af udvalgte sager til landsretterne ikke samlet set har medført den ønskede skærpelse. Justitsministeriet finder derfor, at bødeniveauet bør søges skærpet gennem lovgivningsmæssige tiltag.

Det foreslås derfor, at der i dyreværnslovens § 28 indsættes en bestemmelse, hvorefter der ved udmåling af straf efter § 28, stk. 1, 1. pkt., om uforsvarlig behandling af dyr skal tages hensyn til, om der er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling.

Det foreslås endvidere, at der i dyreværnslovens § 28 som nyt stykke indsættes en bestemmelse, hvorefter det ved udmåling af bødestraf i henhold til dyreværnslovgivningen skal anses som en skærpelse omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med lovovertræderens udøvelse af sit erhverv.

Med de foreslåede ændringer af dyreværnslovens § 28 tilsigtes særligt en væsentlig skærpelse af strafniveauet i de sager om overtrædelse af dyreværnsloven, som afgøres med bøde. Som nævnt under punkt 2.2. har Rigsadvokaten i sin udtalelse givet udtryk for, at han ikke har bemærkninger til strafudmålingen i de sager, der afgøres med frihedsstraf. Regeringen har bl.a. på den baggrund ikke fundet grundlag for at foreslå lovgivningsinitiativer på dette punkt, men finder, at retsudviklingen her fortsat bør overlades til anklagemyndighed og domstole. Det er imidlertid selvsagt ikke hensigten at begrænse anvendelsen af frihedsstraf.

Nedenfor gennemgås regeringens forslag til et skærpet bødeniveau i sager om uforsvarlig og grovere uforsvarlig behandling af dyr (pkt. 2.3.2.) og i andre sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen (pkt. 2.3.3.). Sager om transport af dyr er særligt behandlet under pkt. 2.3.4.

På baggrund af disse forslag til et skærpet bødeniveau vil Rigsadvokaten inden lovens ikrafttræden ved en meddelelse til anklagemyndigheden om behandlingen af dyreværnsager udsende nærmere retningslinier for bødepåstandene i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen.

2.3.2. Bødeniveauet i bl.a. sager omfattet af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., om uforsvarlig behandling af dyr

2.3.2.1. Efter Justitsministeriets opfattelse er behovet for en skærpelse af bødeniveauet i dyreværnsager navnlig udtalt i sager efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., om vanrøgt eller anden uforsvarlig behandling af dyr.

Allerede i forbindelse med udarbejdelsen af den nuværende dyreværnslov fra 1991 blev der peget på, at de eksisterende bødestrafte lå under det niveau, der måtte anses for passende. Af betænkning nr. 1154 fra 1988, der ligger til grund for dyreværnsloven, fremgår således (s. 70):

»Udvalget finder [...], at de bøder, der idømmes, er for lave, når der ikke kan fremlægges dokumentation for en økonomisk vinding. Bøderne fastsættes typisk til 500-1.000 kr., hvilket efter udvalgets opfattelse er for lavt.«

2.3.2.2. Justitsministeriet foreslår som nævnt, at der i dyreværnslovens i § 28, stk. 1, indsættes en bestemmelse om, at der ved straffens udmåling skal tages hensyn til, om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Med den foreslåede ændring tilsigtes det, at udmålingen af en bødestraf i tilfælde af uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr i højere grad end i dag afspejler forholdets grovhed. Vurderingen af, hvorvidt et forhold i det konkrete tilfælde må anses for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, påhviler domstolene. Efter anklagemyndighedens begæring kan der dog indhentes veterinærfaglig bistand fra Det Veterinære Sundhedsråd, der allerede i dag i sine udtalelser sonderer mellem uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling og mishandling af dyr.

Der lægges med ændringen samtidig op til en væsentlig forhøjelse af det generelle bødeniveau i sager efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., om overanstrengelse, vanrøgt eller anden uforsvarlig behandling af dyr, således at det i højere grad markeres, at uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr er en alvorlig lovovertrædelse, jf. nærmere nedenfor.

Sondringen mellem uforsvarlig og grovere uforsvarlig behandling af dyr har allerede efter den gældende dyreværnslov betydning ved vurdering af spørgsmålet om rettighedsfrakendelse i dyreværnslovens § 29, stk. 1, idet frakendelse af retten til at beskæftige sig personligt med dyr m.v. efter denne bestemmelse kan ske i førstegangstilfælde af mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr. Med den foreslåede ændring, der således betoner sammenhængen mellem straffebestemmelsen og bestemmelsen om rettighedsfrakendelse, understreges det tillige, at spørgsmålet om rettighedsfrakendelse altid bør overvejes, når et forhold henføres under kategorien grovere uforsvarlig behandling af dyr.

2.3.2.3. Ved udmålingen af en straf for overtrædelse af dyreværnslovgivningen bør det efter Justitsmini-

steriets opfattelse endvidere i højere grad, end det i dag synes at være tilfældet, indgå som en skærpende omstændighed, hvis forholdet er begået som led i erhvervsmæssigt forhold. Der bør således kunne stilles særlige krav til agtpågivenhed hos personer, der handler inden for deres erhverv. Hertil kommer, at der særligt i disse sager kan være et økonomisk incitament til at overtræde lovgivningen, og at det derfor i almindelighed vil være påkrævet med væsentligt højere bøder, før bøden kan virke præventivt.

Der ses i dag i erhvervsforhold overtrædelser af dyreværnslovgivningen, der af Det Veterinære Sundhedsråd er karakteriseret som groft uforsvarlig behandling af dyr, som afgøres med en bøde på få tusinde kroner. Et bødeniveau i den størrelsesorden efter regeringens opfattelse i almindelighed ikke acceptabelt og kan ikke antages at have den nødvendige præventive effekt, også når der henses til den besparelse, som erhvervsudøveren ofte vil have opnået ved det strafbare forhold.

Det foreslås på den baggrund, at der i § 28 i dyreværnsloven indsættes en bestemmelse om, at det ved udmåling af straf efter loven eller forskrifter udstedt i henhold hertil vil være at anse som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået som led i udøvelse af erhverv. Den foreslåede bestemmelse finder ikke blot anvendelse i sager om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr efter § 28, stk. 1, 1. pkt., men i alle sager om udmåling af straf efter dyreværnsloven eller forskrifter udstedt i medfør af loven.

2.3.2.4. Bestemmelsen i § 28, stk. 1, 1. pkt., omfatter et bredt spektrum af forhold af vidt forskellig strafværdighed. Det er eksempelvis ikke en betingelse for anvendelse af bestemmelsen, at dyret er voldt skade, eller at behandlingen har medført smerte.

Af Rigsadvokatens udtalelse fremgår da også, at bødeniveauet i denne type sager spænder vidt. Bødestørrelsen i de sager, der indgår i Rigsadvokatens undersøgelse, ligger således i intervallet 500-20.000 kr. Dette skyldes til dels, at sagerne omfatter meget forskellige forhold både med hensyn til overtrædelsens karakter og arten og antallet af dyr, der har været behandlet uforsvarligt. Det anføres dog også, at der synes at være store forskelle i bødestørrelsen i sager, der forekommer sammenlignelige.

Det kan på den baggrund ikke konkluderes, at bødestørrelsen i dag i alle sager har et uacceptabelt lavt niveau. Med den foreslåede ændring tilsigtes det imidlertid, at det i alle sager efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., markeres, at uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr er en alvorlig lov-

overtrædelse. Ligeledes understreges det særligt for så vidt angår erhvervssagerne, at det ikke skal kunne betale sig at overtræde reglerne om beskyttelse af dyrs velfærd.

Samlet set er det således hensigten at hæve bødeniveauet væsentligt i denne type sager.

2.3.2.5. Efter regeringens opfattelse bør bødeniveauet ved overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., om uforsvarlig behandling af dyr i erhvervssager i almindelighed i førstegangstilfælde ikke være under 5.000 kr. Er der tale om grovere uforsvarlig behandling af dyr, bør der i almindelighed ikke udmåles en bøde på under 10.000 kr.

Er der ikke tale om erhvervsforhold, bør der i almindelighed i førstegangstilfælde ikke udmåles en bøde efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., om uforsvarlig behandling af dyr på under 2.000 kr. og om grovere uforsvarlig behandling af dyr på under 5.000 kr.

Er der tale om andengangstilfælde, bør bøderne være betydeligt højere, for så vidt der ikke findes grundlag for fængselsstraf. I erhvervssager bør der således i almindelighed ikke udmåles bøder under 7.500 kr. i tilfælde af uforsvarlig behandling af dyr og 15.000 kr. i tilfælde af grovere uforsvarlig behandling, og i sager uden for erhvervsforhold 3.000 kr. i tilfælde af uforsvarlig behandling af dyr og 7.500 kr. i tilfælde af grovere uforsvarlig behandling.

2.3.3. Skærpelse af bødeniveauet i andre sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen

Efter regeringens opfattelse kan der også være grundlag for at skærpe bødestrafen ved overtrædelse af dyreværnslovgivningen for forhold, der ikke er af en sådan grovhed, at de udgør overanstrengelse, vanrøgt eller anden uforsvarlig behandling af dyr, jf. § 28, stk. 1, 1. pkt.

Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor en overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1-3 alene kan henføres under straffebestemmelsen i § 28, stk. 2, nr. 1, men hvor overtrædelsen alligevel har medført væsentlig ulempe for det pågældende dyr.

I erhvervssager, hvor der fastsættes en bøde efter dyreværnslovens § 28, stk. 2, bør den foreslåede straffeskærpselsregel i § 28, stk. 7, således føre til, at der i førstegangstilfælde i almindelighed ikke udmåles bøder under 3.000 kr., og at bødeniveauet i andengangs-tilfælde i almindelighed ikke er under 4.500 kr.

I sager, hvor der alene er tale om brud på helt formelle regler, og hvor dyr ikke konkret har været udsat for væsentlig ulempe m.v., finder regeringen ikke anledning til at skærpe bødeniveauet. I disse tilfælde kan

også mindre bøder således efter omstændighederne anses for passende. Som et eksempel fra transportområdet kan nævnes tilfælde, hvor en vognmand ikke har medbragt sin autorisation til transport af dyr.

2.3.4. Særligt om sager om transport af dyr

Det fremgår af Rigsadvokatens redegørelse om straffene i dyreværnsloven, at mere end halvdelen af de sager, som Rigsadvokaten har undersøgt, vedrører transport af dyr. Det kan ikke udelukkes, at den hyppighed, hvormed denne type sager optræder, bl.a. kan skyldes, at overtrædelsen ofte kan være forbundet med en økonomisk gevinst for gerningsmanden.

Reglerne om transport af dyr findes i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 med senere ændringer om transport af dyr samt bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 med senere ændringer om beskyttelse af dyr under transport. Strafferammen for overtrædelse af de nævnte bekendtgørelser er bøde eller fængsel i indtil 4 måneder.

Det bemærkes, at der i forbindelse med overtrædelse af reglerne om dyretransport typisk samtidig vil være forhold, der kan straffes efter dyreværnslovens § 28, stk. 2, jf. eksempelvis § 1 om bl.a. beskyttelse af dyrene mod væsentlig ulempe. Undertiden vil det strafbare forhold også udgøre uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1. Der bør i disse sager rejses tiltale både for overtrædelse af bekendtgørelsen og dyreværnsloven. I givet fald vil der skulle fastsættes en fællesstraf inden for den strengeste strafferamme, jf. straffelovens § 88.

Det fremgår af Rigsadvokatens redegørelse, at en del af sagerne om transport af dyr vedrører overskridelse af den tilladte lastetæthed.

Både for chauffører og vognmænd ligger de i redegørelsen omhandlede bøder mellem 500 kr. og 3.000 kr. Der ses dog en enkelt sag, hvor en vognmand, der tidligere var straffet for overtrædelse af dyreværnslovgivningen, og som nu bl.a. havde udført tre transporter med overskredet lastetæthed, vedtog en bøde på 7.000 kr.

De fleste sager om transport af dyr vedrører dog tilfælde, hvor dyret har været uegnet til transport. I de tilfælde, der er omfattet af Rigsadvokatens undersøgelse, er der udmålt bøder på mellem 500 og 3.000 kr. til transportøren. Bøderne til leverandøren, dvs. den person der leverer dyret til den ulovlige transport, er lidt højere, idet der er flere eksempler på sager, der er afgjort med bøder på 4.000-6.000 kr., mens hovedparten af sagerne er endt med bøder på 2.000-3.000 kr.

Rigsadvokaten anfører i sin redegørelse, at variationen i bødestørrelsen i et vist omfang skyldes, at nogle af sagerne vedrører gentagelsestilfælde eller tilfælde, hvor der samtidig straffes for en anden overtrædelse af dyreværnsloven, men at de forskellige straffe i disse ret ensartede sager alligevel ikke forekommer fuldt ud at kunne forklares.

Det fremgår ikke af Rigsadvokatens redegørelse, hvor mange af sagerne om transport af dyr der har indebåret uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1.

Rigsadvokatens redegørelse viser imidlertid, at der er en del bøder på mindre end 3.000 kr., hvilket efter regeringens opfattelse er for lavt et bødeniveau, når det også tages i betragtning, at overtrædelserne på disse områder ofte begås af personer, der beskæftiger sig med dyr som et led i deres erhverv.

Hertil kommer, at overtrædelse af reglerne om transport af dyr ofte må antages at være forbundet med en besparelse for lovovertræderen. Dette gælder f.eks. i de tilfælde, hvor en vognmand eller en chauffør er ansvarlig for at laste flere dyr end tilladt, og hvor transportøren herved sparer udgifter til yderligere en transport. Også transport af dyr, der er uegnede til transport, kan efter omstændighederne indebære en økonomisk fordel for leverandøren.

Som anført ovenfor under pkt. 2.3.3. finder regeringen ikke anledning til at skærpe bødeniveauet i de sager, hvor der alene er tale om brud på helt formelle regler, og hvor dyr ikke konkret har været udsat for væsentlig ulempe m.v. Som et eksempel kan nævnes tilfælde, hvor en vognmand ikke har medbragt sin autorisation til transport af dyr, men hvor transporten i øvrigt er foregået upåklageligt.

For så vidt angår dyretransportsagerne i øvrigt finder regeringen, at bødeniveauet bør følge niveauet for overtrædelser af § 28, stk. 1 og 2, i erhvervsagerne, jf. ovenfor under pkt. 2.3.2. og 2.3.3., således at der i almindelighed i førstegangstilfælde ikke udmåles bøder under 3.000 kr., hvis forholdet ikke udgør uforsvarlig behandling af dyr, 5.000 kr., hvor forholdet udgør uforsvarlig behandling af dyr, og 10.000 kr., hvis forholdet udgør groft uforsvarlig behandling af dyr.

I andengangstilfælde bør bøderne tilsvarende i almindelighed ikke ligge under 4.500 kr., 7.500 kr. og 15.000 kr.

I Rigsadvokatens redegørelse er refereret en række sager vedrørende samme vognmand, der over en periode på godt 2 år blev idømt og vedtog 5 bøder i sager om transport af dyr. I den sidste af sagerne blev vognmanden idømt en bøde på 7.000 kr. for 4 forskellige forhold, der udgjorde overtrædelse af både dyre-

værnslovens § 28, stk. 1, om uforsvarlig behandling af dyr og § 28, stk. 2.

I sådanne sager, hvor der foreligger gentagne og eventuelt systematiske overtrædelser af transportreglerne, bør bødeløbet efter regeringens opfattelse være væsentligt højere, end hvad det ovenfor anførte om straffen i andengangstilfælde ville føre til.

For at modvirke, at personer, der som led i deres erhverv beskæftiger sig med dyretransporter, konsekvent overtræder transportreglerne, er det derfor Justitsministeriets opfattelse, at der i sådanne sager vil kunne være grundlag for absolut kumulering, dvs. sammenlægning af de bøder, der isoleret set er forskyldt i de enkelte tilfælde. Det må bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, i hvilket omfang dette udmålingsprincip bør anvendes.

2.3.5. Bødefastsættelsen beror fortsat på en konkret vurdering

I de almindelige tilkendegivelser, der er anført ovenfor under pkt. 2.3.1.-2.3.4., er det først og fremmest som et generelt princip markeret, at der på de omhandlede områder bør ske en væsentlig skærpelse af det almindelige bødeniveau.

I tilknytning hertil er der anført en række »minimums-strafpositioner«, der kan tjene som et udgangspunkt for retsanvendelsen i forskellige sagstyper. Særligt med hensyn til erhvervsager bygger disse strafpositioner bl.a. på, at overtrædelse af dyreværnslovgivningen ofte *generelt* vil være egnet til at skaffe den pågældende transportør m.v. en økonomisk vinding. De nævnte strafpositioner forudsætter således ikke, at der i den *konkrete* sag er opnået eller tilsigtet en sådan vinding.

Det er bl.a. på den baggrund vigtigt at fremhæve, at spørgsmålet om, hvilken bøde der skal udmåles i den enkelte konkrete sag, selvsagt fortsat vil bero på domstolens samlede vurdering af denne sags foreliggende omstændigheder.

Det betyder på den ene side, at der jævnligt kan være grundlag for at udmåle bøder, der er højere – og efter omstændighederne meget væsentligt højere – end dem, der følger af de nævnte udgangspunkter. Ud fra den overordnede betragtning, at det ikke må kunne betale sig at overtræde dyreværnslovgivningen, vil dette navnlig gælde, hvor det i den konkrete sag kan lægges til grund, at der er opnået eller tilsigtet en økonomisk vinding. I så fald må det også indgå, om der kan være grundlag for konfiskation efter straffelovens almindelige regler.

Det anførte betyder på den anden side, at der efter omstændighederne også kan være grundlag for at ud-

måle lavere bøder end de anførte. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis forholdet i den konkrete sag har været af mindre strafværdighed, hvis der er tale om personer under 18 år, eller hvis den pågældendes personlige forhold i øvrigt taler for det.

Endvidere bemærkes, at der selvsagt også fremover vil kunne differentieres i bødeudmålingen mellem de forskellige implicerede personer, bl.a. på baggrund af en vurdering af, hvem der er »hovedmanden«, og hvem en opnået eller tilsigtet fortjeneste ville tilfalde. I transportsager vil der f.eks. kunne være grundlag for at sondre mellem leverandører, chauffører og vognmænd m.v.

Justitsministeriet vil også fremover følge udviklingen på området og herunder – når der er forløbet nogen tid – anmode Rigsadvokaten om at undersøge, hvordan den foreslåede ordning nærmere er slået igennem i praksis. Justitsministeriet vil orientere Folketinget herom.

2.3.6. Andre tiltag som led i en skærpet indsats i dyreværnsager

Justitsministeriet finder, at der som led i en samlet skærpet indsats mod dyremishandling og uforsvarlig behandling af dyr kan være grundlag for at supplere de lovgivningsinitiativer, som der her lægges op til, med andre tiltag, der kan gennemføres administrativt. Hensigten hermed er bl.a. i højere grad at sikre, at der sker en ensartet behandling af sagerne, således at sager, som forekommer sammenlignelige, ikke afgøres med meget store forskelle i strafudmålingen.

Justitsministeriet har på den baggrund noteret sig, at Rigsadvokaten i sin udtalelse har peget på en række områder, hvor det bør overvejes at iværksætte administrative initiativer med henblik på at styrke anklagemyndighedens behandling af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen, jf. herved det anførte under punkt 2.2. Justitsministeriet forudsætter, at disse initiativer bliver gennemført i forbindelse med de foreslåede reglers ikrafttræden.

3. Tilladelse til anvendelse af æglægningsbure

Efter den nuværende bestemmelse i dyreværnslovens § 6, stk. 1, kræver anvendelsen af æglægningsbure tilladelse fra Fødevarerinspektariatet. Tilladelsen meddeles for 5 år ad gangen. Bestemmelsen omfatter de såkaldte ikke-stimulusberigede bure (traditionelle æglægningsbure).

Efter Rådets direktiv 1999/74/EF af 19. juli 1999 om mindstekrav til beskyttelse af æglæggende høner (EF-Tidende nr. L 203 af 3. august 1999, side 53-57) og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 533 af 17.

juni 2002 om beskyttelse af æglæggende høner må bygning og ibrugtagning for første gang af de traditionelle æglægningsbure ikke finde sted fra den 1. januar 2003. Sådanne bure må ikke anvendes efter den 1. januar 2012.

Med henblik på at give mulighed for fortsat anvendelse af traditionelle æglægningsbure i tiden efter den 1. januar 2007 og indtil anvendelsen bliver forbudt den 1. januar 2012, foreslås bestemmelsen i dyreværnslovens § 6, stk. 1, ændret, således at tilladelse kan gives for et kortere tidsrum end 5 år. Det forudsættes herved, at tilladelse for et kortere tidsrum end 5 år alene meddeles i situationer, hvor en tilladelse for 5 år vil medføre, at tilladelsen rækker ud over den 1. januar 2012.

4. Udstilling og anden fremvisning af halekuperede hunde

4.1. Gældende ret

Halekupering af hunde, der ikke er begrundet i veterinære hensyn, er som udgangspunkt forbudt efter dyreværnsloven § 14, stk. 2, som forbyder operative indgreb, der har til formål at ændre et dyrs udseende. Der er imidlertid i § 14, stk. 3, 2. pkt., en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om halekupering af visse hunderacer, der kan anvendes til jagt. Justitsministeriet har med hjemmel i denne bestemmelse undtaget fem hunderacer fra forbudet mod halekupering, jf. bekendtgørelse nr. 627 af 29. august 1991 om halekupering af visse hunderacer.

Forbudet i dyreværnslovens § 14, stk. 2, mod halekupering af hunde suppleres af bestemmelsen i lovens § 11, stk. 3, hvorefter det er forbudt at udstille halekuperede hunde, medmindre hundene er kuperet i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i medfør af lovens § 14, stk. 3, 2. pkt. Udstillingsforbudet omfatter alle halekuperede hunde, bortset fra hunde, som er født før lovens ikrafttræden, eller som tilhører de fem jagthunderacer, der er undtaget fra forbudet mod halekupering. Dette gælder også, selv om halekuperingen har været lovlig, f.eks. fordi hunden er blevet importeret med kuperet hale fra udlandet, eller fordi halekuperingen har været nødvendig af veterinære årsager. Udstillingsforbudet trådte i kraft den 1. juni 1996. Baggrunden for forbudet var bl.a. en konstatering af, at der på trods af halekuperingsforbudet stadig blev foretaget halekuperinger bl.a. af hensyn til afsætningen af hundehvalpe til udenlandske købere, som udelukkende er interesseret i hundehvalpe fra præmiere-de, halekuperede hunde.

Af bemærkningerne til lovforslaget (FT-Tidende 1996, Tillæg A, sp. 3689) fremgår bl.a., at der ved ud-

F. t. l. vedr. dyreværnsloven

stilling af hunde forstås enhver fremvisning, herunder fremvisning, som primært har til formål at præmiere hundens ydre. Hundene vil normalt blive fremvist på dyrskuer eller hundestillinger, hvor de i langt de fleste tilfælde kåres eller præmieres for deres udseende.

I forbindelse med Retsudvalgets behandling af forslaget rejstes spørgsmålet, om bestemmelsen dækker deltagelse i lydighedsprøver, der afholdes i forbindelse med en hundestilling, eller brugsprøver, der afholdes separat. Justitsministeren tilkendegav i den forbindelse, at udstillingsforbudet omfatter enhver fremvisning, hvor hunden fremvises med henblik på præmiering af dens ydre eller dens brugsegenskaber. Lydighedsprøver er således også efter besvarelsen omfattet af forbudet, uanset om de afholdes separat. Justitsministeren tilkendegav videre, at forbudet omfatter brugshundeprøver, uanset om disse prøver afholdes i forbindelse med en udstilling, hvor hundes ydre præmieres. Der henvises til justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 6 af 6. februar 1996 og spørgsmål nr. 12 af 16. februar 1996 fra Folketingets Retsudvalg.

Østre Landsret har imidlertid i en dom af 11. juni 2001 fastslået, at deltagelse i en udholdenhedsprøve ikke er omfattet af udstillingsforbudet i dyreværnslovens § 11, stk. 3. Den konkrete sag omhandlede en person, der var tiltalt for at have fremstillet sin halekuperede hund til en udholdenhedsprøve, hvor det efter prøven blev meddelt, om hunden havde bestået eller ej. Østre Landsret udtalte, at det af dyreværnslovens § 11, stk. 3, fremgår, at halekuperede hunde ikke må udstilles, samt at det af de specielle bemærkninger til lovforslaget fremgår, at »ved udstilling af hunde forstås enhver fremvisning, herunder fremvisning som primært har til formål at præmiere hundens exterieur...«. På den baggrund fandt landsretten, at den pågældende udholdenhedsprøve hverken efter en sproglig forståelse af lovteksten eller bemærkningerne hertil kunne betegnes som en udstilling, der er omfattet af lovens forbud. Landsretten anførte i den forbindelse, at justitsministerens svar til Folketingets Retsudvalg ikke kunne føre til et andet resultat.

4.2. Justitsministeriets overvejelser

4.2.1. Spørgsmålet om udstrækningen af det gældende forbud mod halekupering af hunde har gennem flere år været genstand for debat. Bl.a. har Det Dyreetiske Råd i maj 2000 afgivet en udtalelse, hvori rådet anbefaler et absolut forbud mod halekupering.

Udtalelsen har været sendt i høring, og nogle høringsparter, herunder Dyrenes Beskyttelse, Dyr-

værnsrådet og Den Danske Dyr lægeforening, støtter Det Dyreetiske Råds anbefaling, mens en række hunde- og jagtorganisationer finder, at den nugældende ordning bør fastholdes eller eventuelt udvides.

Det fremgår af høringssvarene, at der blandt de forskellige interessenter på området synes at være bred enighed om, at halekupering af jagthunde af kosmetiske årsager m.v. ikke bør finde sted. Til gengæld er der divergerende opfattelser af spørgsmålet om, hvorvidt det ud fra en dyreværnsmæssig betragtning bør foretrækkes, at visse jagthunderacer halekuperes som hvalpe med henblik på at undgå senere haleskader i forbindelse med jagt.

Norge og Sverige har siden 1988 haft et absolut forbud mod ikke-veterinært begrundet halekupering. Et tilsvarende forbud blev indført i Finland i 1997. Ifølge det for Justitsministeriet oplyste har disse forbud tilsyneladende ikke givet anledning til væsentlige problemer. Det er dog heroverfor anført, at vegetationen i jagtområder i Danmark er anderledes og i højere grad end i de nævnte lande udsætter jagthunde for risiko for haleskader.

De gældende regler er fastsat efter meget nøje overvejelser af de dyreværnsmæssige og etiske argumenter, der kan anføres for og imod halekupering.

Justitsministeriet har gennemgået Det Dyreetiske Råds udtalelse og de høringssvar, der er fremkommet i forbindelse hermed. Det fremgår heraf, at der kan anføres relevante og saglige argumenter for såvel et absolut forbud mod halekupering, som foreslået af bl.a. Det Dyreetiske Råd, som for en opretholdelse af den nuværende ordning.

Der synes imidlertid ikke at være fremlagt videnskabelig dokumentation, der entydigt peger på, at der samlet set vil være en dyreværnsmæssig gevinst ved en udvidelse af halekuperingsforbudet til alle hunderacer. I denne forbindelse bemærkes, at den smerte og det ubehag, som hvalpene oplever ved en tidlig halekupering, ikke med sikkerhed kan siges at overstige de smerter og det ubehag, som nogle voksne hunde vil opleve ved haleskader og eventuel efterfølgende amputation.

Justitsministeriet finder derfor ikke tilstrækkelig anledning til på nuværende tidspunkt at foretage ændringer i den gældende ordning, hvorefter det er tilladt at halekuperer hunde af visse jagthunderacer.

Justitsministeriet vil imidlertid følge udviklingen på området, og hvis der senere fremkommer nye videnskabelige undersøgelser m.v. af betydning for problemstillingen, vil Justitsministeriet overveje spørgsmålet på ny.

Justitsministeriet vil samtidig tage initiativ til administrativt at fastsætte regler om, at halekupering af hunde altid skal finde sted under bedøvelse.

4.2.2. For så vidt angår udstillingsforbudet i § 11, stk. 3, må det efter Østre Landsrets dom af 11. juni 2001 lægges til grund, at forbudet bl.a. ikke omfatter fremvisning af en hund med henblik på bedømmelse af hundens brugsegenskaber, herunder deltagelse i brugsprøver. Hermed varetager det gældende udstillingsforbud kun i begrænset omfang de dyreværns-mæssige hensyn, der var baggrunden for forbudet.

Justitsministeriet foreslår derfor bestemmelsen præciseret således, at den – i overensstemmelse med det oprindelige formål og med henblik på fortsat at kunne varetage de dyreværns-mæssige hensyn, der er baggrunden for bestemmelsen – udtrykkeligt omfatter alle fremvisninger med henblik på bedømmelse, herunder også fremvisninger med henblik på at vurdere en hunds brugsegenskaber og færdigheder.

Med fremvisning med henblik på bedømmelse af hundens brugsegenskaber eller færdigheder tænkes eksempelvis på udholdenhedsprøver, lydighedsprøver, mental- og karaktertest, markprøver, sporhundepøver, politihundepøver, redningshundepøver m.v.

Det kan ikke afvises, at et absolut udstillings- og fremvisningsforbud i helt sjældne tilfælde kan forekomme unødigt restriktivt. Det kan for eksempel forekomme i en situation, hvor det af veterinære årsager har været nødvendigt at halekupere en hund, der i øvrigt er ved at gennemgå et træningsforløb med henblik på gennemførelse af en prøve, hvor hunden bedømmes som egnet eller uegnet til politihund eller servicehund til handicappede.

På den baggrund foreslås indsat en bestemmelse, hvorefter Justitsministeriet i ganske særlige tilfælde kan meddele undtagelse fra udstillings- og fremvisningsforbudet. Bestemmelsen forudsættes anvendt i meget begrænset omfang.

5. Skriftlig information om dyrets behov ved salg af dyr til private (pasningsvejledninger)

Efter dyreværnslovens § 18, stk. 1, må erhvervs-mæssig handel med dyr ikke drives uden politiets tilladelse. Efter bestemmelsens stk. 2 kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om indretning og drift af sådan virksomhed, herunder om krav, der kan stilles til personalet, og om tilsyn.

Justitsministeren har for nylig i medfør af dyreværnslovens § 18, stk. 2, udstedt nærmere regler på området, jf. bekendtgørelse nr. 1022 af 12. december 2002 om erhvervs-mæssig handel med dyr (dyrehandlere). Denne bekendtgørelse indeholder en nærmere

regulering af betingelserne for at opnå tilladelse til at drive dyrehandel. Bekendtgørelsen indeholder bl.a. krav til indretning af lokaler og dyreanlæg og til personalets faglige viden.

Kravene til den faglige viden er – ud over naturligvis hensynet til, at dyrene i en dyrehandel behandles forsvarligt – bl.a. begrundet i, at personalet i en dyrehandel skal være i stand til at yde kunderne den nødvendige vejledning om, hvordan et dyr bør passes.

En privat køber af et kæle- eller hobbydyr kan dog have behov for uddybende, skriftlig information (pasningsvejledninger), som vedkommende kan sætte sig mere grundigt ind i hjemme. Sådanne pasningsvejledninger kan f.eks. indeholde retningslinier for størrelsen og indretningen af dyreanlæg og bure, de enkelte dyrearters behov for fodersammensætning, stimulation, særlige temperaturforhold m.v. Pasningsvejledninger kan således medvirke til at sikre, at dyret passes forsvarligt, også selv om ejeren ikke har særlige forudsætninger.

Det kan næppe antages, at den nuværende adgang for justitsministeren efter dyreværnslovens § 18, stk. 2, til at fastsætte nærmere regler om indretning og drift af en dyrehandel, giver mulighed for at pålægge dyrehandlere pligt til at udlevere pasningsvejledninger for de enkelte dyr til kunderne.

Det foreslås derfor, at der tilvejebringes en hjemmel for justitsministeren til at fastsætte nærmere regler herom.

I forbindelse med den nærmere udmøntning af en sådan bemyndigelse vil det bl.a. skulle afklares, hvilke oplysninger der som minimum skal medtages i de skriftlige pasningsvejledninger. Hertil kommer eventuelle spørgsmål om finansieringen af ordningen.

I forbindelse med udformningen af de nærmere regler vil Justitsministeriet drøfte spørgsmål om udarbejdelsen af de nævnte pasningsvejledninger, herunder kravene til det nærmere indhold af vejledningerne, med de relevante aktører, bl.a. dyrehandlernes brancheorganisation.

6. Øget dyrevelfærdsmæssig kontrol

Dyreværnslovens § 24 a indeholder en hjemmel til, at kredsdyrlæger og andre ansatte i Veterinærdirektoratet – det, der i dag svarer til ansatte dyrlæger i fødevareregionerne og i Fødevarerdirektoratet – og privatpraktiserende dyrlæger, der har fået bemyndigelse hertil fra Fødevarerdirektoratet, kan foretage kontrol i det omfang, det er fastsat i Det Europæiske Fællesskabs retsakter om forsvarlig behandling af dyr og beskyttelse af dyrs velfærd.

Der er imidlertid ikke i den gældende dyreværnslov en generel bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte regler om dyrlægekontrol for at beskytte dyrs velfærd uden for de tilfælde, der er reguleret af fællesskabslovgivning.

Som led i regeringens forstærkede indsats på dyrevelfærdsområdet har regeringen fundet, at der kan være behov for at skærpe kontrolindsatsen på visse områder.

Folketingets Retsudvalg har endvidere i en beretning afgivet den 31. maj 2002 over en række forslag til folketingsbeslutninger (B 62, B 67 og B 82) om dyrevelfærd pålagt regeringen inden udgangen af 2002 og efter at have hørt berørte erhvervs- og dyreværnsorganisationer at fremlægge forslag til forbedringer af de nationale regler om transport af levende slagtedyr inden for rammerne af gældende EU-lovgivning. Retsudvalget har i den forbindelse bl.a. peget på, at dyr, der sendes af sted fra samlesteder, skal inspiceres »på rampen« af en dyrlæge ved pålæsning for at sikre, at de er egnet til videre transport.

I Fødevarerdirektoratets bekendtgørelse nr. 185 af 20. marts 2000 om dyrskuer, udstillinger og lignende samlinger af husdyr er der fastsat regler om dyrlægeinspektion af dyr, inden de gives adgang til samlingen. Dette tilsyn gælder imidlertid kun, når der er klovbærende dyr til stede på markedet. Endvidere er tilsynet af sundhedsmæssig karakter og tager ikke særligt sigte på dyrevelfærdsmæssige hensyn.

I Fødevarerdirektoratets bekendtgørelse nr. 771 af 29. august 2001 om omsætning af husdyr via samlesteder og eksportisolationsstalde er der endvidere fastsat regler om dyrlægetilsyn. Tilsynet finder dog kun sted ved indsyningen og er kun af sundhedsmæssig karakter.

Dyreværnsrådet har i en udtalelse af 6. november 2001 om husdyrmarkeder bl.a. anført, at der efter rådets opfattelse er behov for, at dyr på husdyrmarkeder indsynes af en dyrlæge. Rådet har i en supplerende udtalelse af 11. december 2002 udtalt, at der både på samlesteder og andre samlinger af dyr, herunder markeder, dyrskuer, udstillinger og auktioner for alle dyrearter, er behov for et øget dyrlægetilsyn, som lægger vægt på dyrenes velfærd.

Det foreslås på den baggrund, at der i dyreværnslovens § 24 a indsættes en bemyndigelse for justitsministeren til efter forhandling med fødevarerministeren at fastsætte regler om, at ansatte dyrlæger i fødevareregionerne og i Fødevarerdirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der er bemyndiget hertil af Fødevarerdirektoratet, kan foretage kontrol til beskyttelse af dyrs velfærd.

På samme måde som ved kontrolopgaver i henhold til fællesskabsretsakter foreslås det, at de personer, der skal varetage kontrolopgaverne, i det omfang varetagelsen af opgaverne kræver det, mod behørig legitimation til enhver tid skal have adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler og dokumenter uden retskendelse

Det foreslås endvidere, at reglen i § 24 a, stk. 3, om pligten til at samarbejde med tilsynsmyndigheden ved kontrolopgaver i henhold til fællesskabsretsakter udstrækkes til også at gælde ved de kontrolopgaver, der fastsættes efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 24 a, stk. 1, jf. forslagets pkt. 5.

Det er hensigten bl.a. at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler om dyrevelfærdsmæssig kontrol ved pålæsning af dyr fra samlesteder. Det er ligeledes hensigten at udnytte bemyndigelsen til i overensstemmelse med Dyreværnsrådets anbefalinger at fastsætte regler om dyrevelfærdsmæssig kontrol af dyr på markeder m.v.

7. Gebyr for kontrolforanstaltninger m.v.

Efter dyreværnslovens § 31 a kan justitsministeren fastsætte regler om betaling for omkostninger i forbindelse med tilladelser, godkendelser, autorisationer eller dispensationer m.v., der meddeles i medfør af loven eller regler, der er fastsat i henhold til loven, eller forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 6, har regeringen som led i sin forstærkede indsats på dyrevelfærdsområdet fundet, at der kan være behov for at skærpe kontrolindsatsen på visse områder.

Justitsministeriet finder, at denne skærpede kontrolindsats som udgangspunkt bør finansieres ved brugerbetaling. Dyreværnslovens § 31 a indeholder i sin nuværende formulering visse begrænsninger i denne henseende. Således er muligheden for at kræve betaling begrænset til omkostninger, der er forbundet med udstedelse af tilladelser, godkendelser, autorisationer eller dispensationer m.v. Bestemmelsen giver derimod ikke mulighed for at kræve brugerbetaling for omkostninger til kontrolforanstaltninger og lignende, der ikke specifikt er knyttet til udstedelse af tilladelser, godkendelser osv. Der henvises herved til justitsministerens besvarelse af 3. december 1998 af spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg (L 66 – bilag 2).

Som det fremgår ovenfor af pkt. 6, har Folketingets Retsudvalg i sin beretning af 31. maj 2002 peget på, at der skal foretages dyrlægeinspektion i forbindelse med pålæsning af dyr fra samlesteder. Retsudvalget har i beretningen herudover givet udtryk for, at der skal strammes op på den efterfølgende kontrol af de

ruteplaner, der i forbindelse med længerevarende dyretransporter skal udarbejdes for at sikre, at transporten er dyrevelfærdsmæssigt forsvarlig, jf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 941 af 25. november 2002. Fødevarerregionerne har ved flere lejligheder – senest den 2. oktober 2002 – udsendt meddelelser til fødevarerregionerne om kontrol i forbindelse med transport af dyr, herunder især håndtering af ruteplaner.

Retsudvalget har i sin beretning tilkendegivet, at der skal indføres brugerbetaling for de nye opgaver, der indføres på kontrolområdet, og at der skal fremsættes forslag til lov om ændring af dyreværnsloven, så hjemmelsbestemmelsen udvides til at omfatte brugerbetaling for dyreværnsmæssige kontrolopgaver.

Adgangen i dyreværnslovens § 31 a til at kræve brugerbetaling foreslås derfor udvidet, således at justitsministeren kan fastsætte de regler, der er nødvendige for at indføre brugerbetaling i forbindelse med en skærpet kontrol med dyrs velfærd.

Det er hensigten, at denne bemyndigelse bl.a. skal udnyttes til at kræve brugerbetaling for de nye og udvidede kontrolaktiviteter af dyrevelfærdsmæssig karakter, der er lagt op til ved den foreslåede bestemmelse i § 24 a, stk. 1, herunder for dyrevelfærdsmæssig kontrol af dyr på markeder m.v., jf. herved de oven for under pkt. 6 anførte bemærkninger.

Det er ligeledes hensigten at udnytte bemyndigelsen til at kræve brugerbetaling for dyrlægekontrol ved pålæsning af dyr fra samlesteder og for de veterinære myndigheders efterfølgende kontrol af ruteplaner i forbindelse med dyretransporter.

8. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser samt forholdet til EU-retten

De foreslåede regler indebærer bl.a., at der kan fastsættes bestemmelser om øget dyrevelfærdsmæssig kontrol, herunder ved pålæsning af dyr fra samlesteder og af dyr på markeder m.v. Denne kontrol forud-

sættes bl.a. varetaget af ansatte dyrlæger i fødevarerregionerne og i Fødevarerregionerne og vil således have visse økonomiske konsekvenser for det offentlige. Da der imidlertid vil blive opkrævet brugerbetaling til dækning af udgifterne hertil, skønnes lovforslaget samlet set ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

Når der bliver fastsat administrative forskrifter om denne brugerbetaling, vil disse have visse løbende økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Dyrlægekontrollen ved pålæsning af dyr på samlestederne skønnes således at ville omfatte i alt 10-12 årsværk svarende til ca. 8 - 9,6 mio. kr., mens omkostningerne ved den efterfølgende kontrol af ruteplaner m.v. skønnes at ville koste 0,3 - 0,5 mio. kr. Endelig skønnes dyrlægekontrollen af dyrenes velfærd ved markeder at ville omfatte ca. 2,7 årsværk svarende til ca. 2,2 mio. kr.

Omkostningerne ved de påtænkte kontrolopgaver kan således samlet anslås til i størrelsesordenen mellem 10,5 og 12,3 mio. kr. årligt, idet dette skøn dog er behæftet med en vis usikkerhed.

En udmøntning af bemyndigelsesbestemmelsen om udlevering af skriftlig information i forbindelse med erhvervsmæssigt salg af kæle- og hobbydyr vil have visse konsekvenser for dyrehandlere, men størrelsen heraf kan ikke på nuværende tidspunkt opgøres. Som nævnt ovenfor under pkt. 5, vil Justitsministeriet drøfte spørgsmål om udarbejdelsen af pasningsvejledningerne, herunder kravene til disses nærmere indhold, med de relevante aktører, bl.a. dyrehandlernes brancheorganisation.

Lovforslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter. Særligt for så vidt angår forslaget om ny affattelse af dyreværnslovens § 6, stk. 1, 2. pkt., om tilladelse til anvendelse af æglægningsbure henvises til bemærkningerne ovenfor under pkt. 3.

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	I størrelsesordenen 10,5-12,3 mio. kr. årligt, når der fastsættes regler om brugerbetaling for øget dyrevelfærdsmæssig kontrol
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Visse konsekvenser, når der fastsættes regler om udlevering af pasningsvejledninger ved salg af dyr til private
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

9. Hørte myndigheder og interesseorganisationer m.v.

Lovforslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, Aktive Herpetologers Sammenslutning, Alle Dyrs Ret, Amtsrådsforeningen, Brancheforeningen Fokus På Dyr, Daniche, Danmarks Civile Hundeførerforening, Danmarks Fjerkræavlerforening for Raceavl, Danmarks Gedeavlerforening, Danmarks Jordbrugsforskning (Forskningscenter Foulum), Danmarks Jægerforbund, Danmarks Opdrætter og Fremavls Forbund, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Blindesamfund, Dansk Breton Klub, Dansk Dyreværn Århus, Dansk Familielandbrug, Dansk Fåreavl, Dansk Hunderegister, Dansk Industri, Dansk Jagthunde Udvalg, Dansk Kennel Klub, Dansk Kvæg, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Primat Sammenslutning, Dansk Racehunde Union, Dansk Ruhår Klub, Dansk Slagtefjerkræ, Dansk Slangehold, Dansk Transport og Logistik, Dansk Vizsla Klub, Danske Fugleforeninger, Danske Hundeejeres Landsforening, Danske Slagterier, Daza (Danish Association of Zoos and Aquaria), De Danske Landboforeninger, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dyrslægeförening, Den Danske Hundeforening, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL), Det Danske Fjerkræraad, Det Dyreetiske Råd, Det Veterinære Sundhedsråd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Dyrefondet, Dyrenes Beskyttelse, Dyrenes Dags Komité, Dyrenes Stemme, Dyre-

nes Venner, Dyreværnsforeningen Freja, Dyreværnsforeningernes Fællesråd, Dyreværnsrådet, Exotiske Insekter, Forbrugerguppen For Dyrevelfærd, Forbrugerrådet, Foreningen af Politimestre i Danmark, Foreningen af private dyreparker og akvarier, Foreningen Eksotiske Dyrs venner, Foreningen for Prydfjerkræ, Foreningen Knæleren, Foreningen mod Dyreforsøg, Foreningen til Værn for Værgeløse Dyr, Fællesrepræsentationen for Specialklubber for Stående Jagthunde i Danmark, Fødevarerinspektariatet, Fødevarerøkonomisk Institut, Handelskammeret, Hesteinternatet af 1999, Hestens Værn, Inges Kattehjem, Interessegruppen Kamæleonen, Jæger Flemming Konnerup, Katens Værn, Klubben for Field Trial Spaniels, Kommunernes Landsforening (KL), Korthårklubben, Kulturministeriet, Kødbbranchens Fællesråd, Kødgeder i Danmark, Landbrugsraadet, Landsforeningen af Danske Svineproducenter, Landsforeningen for Dansk Fåreavl, Landsforeningen for Husdyrenes Vel, Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn, Landsforeningen Komitéen mod Dyreforsøg, Landsforeningen til Oplysning om og afskaffelse af Vivisektion i Danmark, Landsorganisationen i Danmark (LO), Landsudvalget for Svin, Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Mohairforeningen i Danmark, Nordisk Herpetologisk Forening, Nordisk Samfund til Bekæmpelse af Misbrug af Dyr, Pindsvinevennerne i Danmark, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politime-

sterforeningen, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Rådet for Dyreforsøg, Rådet vedrørende Hold af Særlige Dyr, SamMark, Sammenlutningen af By- & Markedsfester i Danmark, Sammenlutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA), Scandinavian Cat Protection Society, Schweisshundefører Preben Røge, Servicehunde til handicappede, Skov- og Naturstyrelsen, Slagteriernes Forskningsinstitut, Solveig Wagners initiativ til afskaffelse af dyreforsøg, Specialarbejderforbundet i Danmark (SiD), Veterinærchef Svend Johansen, Vice-direktør Bengt Holst, Vildtforvaltningsrådet, WSPA, Zoologisk Institut og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen giver mulighed for at tillade fortsat anvendelse af traditionelle æglægningsbure i et kortere tidsrum end 5 år i tiden efter den 1. januar 2007, og indtil anvendelse af sådanne bure bliver forbudt den 1. januar 2012.

Det er forudsat, at tilladelse for et kortere tidsrum end 5 år alene meddeles i situationer, hvor tilladelsen ellers vil række ud over den 1. januar 2012.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Bestemmelsen præciserer, at forbudet mod udstilling af halekuperede hunde ikke blot omfatter fremvisninger med henblik på bedømmelse af en hunds ydre, men også dens brugsegenskaber og færdigheder.

Med fremvisning med henblik på bedømmelse af hundens brugsegenskaber eller færdigheder tænkes eksempelvis på udholdenhedsprøver, lydighedsprøver, mental- og karaktertest, markprøver, sporhundep prøver, politihundep prøver, redningshundep prøver m.v.

Der er ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i bestemmelsens anvendelsesområde, og hunde, som er født før den 1. juni 1996, samt hunderacer, som Justitsministeriet i medfør af lovens § 14, stk. 3, 2. pkt., har undtaget fra forbudet mod halekupering, er fortsat ikke omfattet af forbudet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Bestemmelsen indeholder en adgang til i ganske særlige tilfælde at undtage halekuperede hunde fra det generelle udstillings- og fremvisningsforbud i § 11, stk. 3. Dispensationsadgangen forudsættes alene anvendt i meget begrænset omfang, f.eks. hvor det af veterinære årsager har været nødvendigt at halekupere en hund, der i øvrigt er ved at gennemgå et træningsforløb med henblik på aflæggelse af en brugsprøve og efterfølgende anvendelse som f.eks. politihund eller servicehund for handicappede.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4.

Efter den foreslåede bestemmelse kan justitsministeren fastsætte regler om, at der i forbindelse med erhvervsmæssigt salg af dyr til private skal udleveres skriftlig information til køberen om forsvarlig pasning og pleje af dyret.

Sådanne pasningsvejledninger kan f.eks. indeholde retningslinier for størrelsen og indretningen af dyreanlæg og bure, de enkelte dyrearters behov for fodersammensætning, stimulation, særlige temperaturforhold m.v. Pasningsvejledningerne kan således medvirke til at sikre, at dyret passes forsvarligt, også selv om ejeren ikke har særlige forudsætninger.

I forbindelse med den nærmere udmøntning af en sådan bemyndigelse vil det bl.a. skulle afklares, hvilke oplysninger der som minimum skal medtages i de skriftlige vejledninger. Hertil kommer eventuelle spørgsmål om finansieringen af ordningen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Bestemmelsen indeholder hjemmel for justitsministeren til efter forhandling med fødevarerministeren at fastsætte regler om dyrlægekontrol med henblik på beskyttelse af dyrs velfærd.

Det er regeringens hensigt bl.a. at udnytte bestemmelsen til at fastsætte regler om dyrlægekontrol ved pålæsning af dyr, der sendes af sted fra samlesteder, for at sikre, at de er egnede til videre transport. Det er ligeledes hensigten at fastsætte regler om dyrevejledningskontrol af dyr på markeder m.v.

Der henvises i øvrigt til pkt. 6 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Der er tale om en konsekvensændring som følge af omstruktureringer i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Til nr. 7

Det foreslås på samme måde som ved kontrolopgaver i henhold til fællesskabsretsakter efter den gældende § 24 a, stk. 2, at de personer, der skal varetage kontrolopgaverne, i det omfang varetagelsen af opgaverne kræver det, mod behørig legitimation til enhver tid skal have adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler og dokumenter uden retskendelse

Det henvises i øvrigt til pkt. 6 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Det foreslås, at reglen i § 24 a, stk. 3, om pligten til at samarbejde med tilsynsmyndigheden ved kontrolopgaver i henhold til fællesskabsretsakter udstrækkes til også at gælde ved de kontrolopgaver, der fastsættes efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 24 a, stk. 1, jf. forslaget pkt. 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 6 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 og 11

De foreslåede bestemmelser indebærer en væsentlig skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen.

Der henvises nærmere til pkt. 2 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse i nr. 11 omfatter straf, der udmåles efter loven eller regler fastsat i medfør af § 28, stk. 5 og 6. Bestemmelser omfattet af overgangsbestemmelserne i § 32, stk. 2 og 3, hvor strafhjemlen er § 32, stk. 4, er således også omfattet.

Til nr. 10

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede bestemmelse i § 24 a.

Til nr. 12

Bestemmelsen er en konsekvensændring som følge af lov nr. 474 af 12. juni 1996 om ændring af straffeloven, der indførte generelle bestemmelser i straffeloven om juridiske personers ansvar.

Det er i bemærkningerne til loven forudsat, at allerede gældende bestemmelser om hjemmel til selskabsansvar ændres i overensstemmelse hermed ved førstkommande lejlighed.

Til nr. 13

Bestemmelsen er en konsekvensændring som følge af lov nr. 385 af 20. maj 1992 om ændring af retsplejeloven, straffeloven, færdselsloven og udlændingeloven (anklagemyndighedens struktur). Loven medførte en ophævelse af sondringen mellem politisager og statsadvokatsager, således at den konkret forskyldte straf er afgørende for procesmåden.

Til nr. 14

Bestemmelsen giver justitsministeren hjemmel til at kræve betaling for omkostninger ved kontrolopgaver. Der er allerede efter den gældende bestemmelse i dyreværnslovens § 31 a hjemmel til at fastsætte regler om betaling for omkostninger i forbindelse med tilladelser, godkendelser, autorisationer eller dispensationer m.v., der meddeles i medfør af loven eller regler, der er fastsat i henhold til loven, eller forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab. Der er imidlertid ikke hjemmel til at kræve betaling for kontrolforanstaltninger.

Som nævnt ovenfor til nr. 5, har regeringen til hensigt at skærpe kontrolindsatsen med dyrevelfærd på visse områder bl.a. i forbindelse med transport af dyr og dyr på markeder m.v. Denne skærpede kontrolindsats forudsættes som udgangspunkt finansieret ved brugerbetaling.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7 i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2003.

Loven finder anvendelse på overtrædelser af dyreværnslovgivningen, der begås efter den 1. juli 2003. Er gerningsmanden tidligere blevet straffet for overtrædelse af dyreværnslovgivningen, kan sådanne overtrædelser tillægges gentagelsesvirkning efter de nye regler.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed. Efter bestemmelsen kan loven sættes i kraft for Færøerne, men ikke for Grønland, idet lovgivningskompetencen på området ved lov nr. 906 af 16. december 1998 for Grønland om hunde og dyreværn fra den 1. januar 1999 er overdraget til Grønlands hjemmestyre.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

§ 6. Æglægningsbure må kun anvendes med tilladelse fra Veterinærdirektoratet. Tilladelse meddeles for 5 år ad gangen.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om vilkårene for tilladelse og om dyrenes pasning og pleje.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om indretningen, driften og anvendelsen af andre ægproduktionssystemer end dem, der er nævnt i stk. 1 og stk. 2.

§ 11. Justitsministeren kan fastsætte regler om behandling af hunde og katte, herunder regler om indfangning og aflivning af katte.

Stk. 2. I det omfang der i medfør af stk. 1 er fastsat regler om, at brug af visse genstande ved behandlingen af hunde og katte er forbudt, må reklame for, salg og forsøg herpå af disse genstande ikke finde sted.

Stk. 3. Halekuperede hunde må ikke udstilles, medmindre de er kuperet i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i medfør af § 14, stk. 3, 2. pkt.

§ 18. Erhvervsmæssig handel med og opdræt af dyr må kun drives med politimesterens (politidirektørens) tilladelse. Det samme gælder for drift af dyrepensioner og dyreinternater samt formidling af dyr. Tilladelsen skal angive, hvilke dyr den omfatter. Tilladelsen kan tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om indretning og drift af virksomheden, herunder om krav, der kan stilles til personalet, og om tilsyn.

Lovforslaget

1. § 6, *stk. 1, 2. pkt.*, affattes således:

»Tilladelse meddeles for indtil 5 år ad gangen.«

2. I § 11, *stk. 3*, indsættes efter »udstilles«: »eller på anden måde fremvises med henblik på bedømmelse af hundens ydre, dens brugsegenskaber eller færdigheder«.

3. I § 11 indsættes som stk. 4:

»*Stk. 4.* Justitsministeren kan i ganske særlige tilfælde meddele undtagelse fra bestemmelsen i stk. 3.«

Gældende formulering

Stk. 3. Stk. 1 og stk. 2 finder ikke anvendelse på handel med og opdræt af dyr til landbrugsformål.

§ 24 a. Kredsdyrlæger og andre ansatte i Veterinærdirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Veterinærdirektoratet er bemyndiget hertil, kan foretage kontrol i det omfang, det er fastsat i Rådets direktiver eller i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forsvarlig behandling af dyr og om beskyttelse af dyrs velfærd. Det samme gælder sagkyndige fra EF-Kommissionen i samarbejde med de nævnte personer.

Stk. 2. Kredsdyrlæger og andre ansatte i Veterinærdirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Veterinærdirektoratet er bemyndiget hertil, har, i det omfang varetagelsen af de i et direktiv eller en forordning som nævnt i stk. 1 omhandlede kontrolopgaver kræver det, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler og dokumenter. Det samme gælder sagkyndige fra EF-Kommissionen i samarbejde med de nævnte personer.

Stk. 3. Indehaveren, de i virksomheden beskæftigede personer, føreren af det pågældende transportmiddel og andre, der udfører opgaver i forbindelse med behandling af dyr og beskyttelse af dyrs velfærd, skal yde tilsynsmyndigheden fornøden vejledning og hjælp i forbindelse med foretagelsen af kontrol efter stk. 1 og 2.

Lovforslaget

4. I § 18 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Justitsministeren kan fastsætte regler om, at der i forbindelse med erhvervsmæssigt salg af dyr til private skal udleveres skriftlig information til køberen om forsvarlig pasning og pleje af dyret.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

5. I § 24 a indsættes før stk. 1 som nyt stykke:

»**§ 24 a.** Justitsministeren kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om, at ansatte dyrlæger i fødevareregionerne og i Fødevaredirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Fødevaredirektoratet er bemyndiget hertil, kan foretage kontrol med henblik på beskyttelse af dyrs velfærd.«

Stk. 1-4 bliver herefter stk. 2-5.

6. I § 24 a, *stk. 1 og 2*, der bliver stk. 2 og 3, ændres »Kredsdyrlæger og andre ansatte i Veterinærdirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Veterinærdirektoratet er bemyndiget hertil« til: »Ansatte dyrlæger i fødevareregionerne og i Fødevaredirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Fødevaredirektoratet er bemyndiget hertil«.

7. I § 24 a, *stk. 2*, der bliver stk. 3, ændres »de i et direktiv eller en forordning som nævnt i stk. 1 omhandlede kontrolopgaver« til: »kontrolopgaver som nævnt i stk. 1 og 2«.

8. I § 24 a, *stk. 3*, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1-3«.

Gældende formulering

Stk. 4. Politiet yder om nødvendigt bistand hertil. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 28. Den, som ved overanstrengelse, vanrøgt eller på anden måde behandler dyr uforsvarligt, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Har forholdet haft karakter af mishandling, er straffen fængsel indtil 1 år, i gentagelsestilfælde indtil 2 år.

Stk. 2. Medmindre højere straf er forskyldt efter stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder den, der

1) overtræder §§ 1-3, § 5, § 6, stk. 1, § 9, § 11, stk. 2 og 3, § 13, stk. 1, § 14, stk. 1 og 2, § 16, § 17, stk. 1-3, § 18, stk. 1, § 19 og § 24 a, stk. 3, eller

2) tilsidesætter et vilkår for en tilladelse.

Stk. 3. Den, der overtræder et pålæg efter § 21, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 4. Med bøde straffes en dyrlæge, som tilsidesætter sin anmeldelsespligt efter § 20.

Stk. 5. I forskrifter, der udfærdiges efter loven, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 6. Justitsministeren kan fastsætte regler om straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelser i forordninger udstedt af De Europæiske Fællesskaber.

Lovforslaget

9. I § 28, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt.:

»Der skal ved udmåling af straffen tages hensyn til, om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr.«

10. I § 28, *stk. 2, nr. 1*, ændres »§ 24 a, stk. 3« til: »§ 24 a, stk. 4«.

11. I § 28 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»*Stk. 7.* Ved udmåling af straf efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af stk. 5 og 6 anses det som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.«

Gældende formulering

Stk. 7. Er en overtrædelse begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

§ 31. Sagerne behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 73 om ransagning kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

§ 31 a. Justitsministeren kan fastsætte regler om betaling for omkostninger i forbindelse med tilladelser, godkendelser, autorisationer eller dispensationer m.v., der meddeles i medfør af loven eller regler, der er fastsat i henhold til loven, eller forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab.

Lovforslaget

Stk. 7 bliver herefter stk. 8.

12. § 28, stk. 7, der bliver stk. 8, affattes således:

»*Stk. 8.* Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

13. § 31 ophæves.

14. § 31 a affattes således:

»**§ 31 a.** Justitsministeren kan fastsætte regler om betaling for omkostninger ved kontrolopgaver samt i forbindelse med tilladelser, godkendelser, autorisationer eller dispensationer m.v., der meddeles i medfør af loven eller regler, der er fastsat i henhold til loven, eller forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab.«

Til lovforslag nr. L 154. Skriftlig fremsættelse (29. januar 2003)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af dyreværnsloven (Strafskærpelse, pasningsvejledninger ved salg af dyr til private, fremvisning af halekuperede hunde, øget dyrevelfærdsmæssig kontrol, gebyrbestemmelse m.v.)

(Lovforslag nr. L 154).

Lovforslaget har bl.a. til formål at gennemføre en generel skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen. Denne del af lovforslaget, som er en udmøntning af regeringens handlingsplan for bedre dyrevelfærd "Dyrs velfærd – vores ansvar" fra april 2002, skal ses på baggrund af en udtalelse fra Rigsadvokaten af 20. september 2002.

Der tilsigtes således en væsentlig skærpelse af bødeniveauet i sager om uforsvarlig behandling af dyr efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt. Det gælder såvel privates uforsvarlige behandling af kæle- og hobbydyr som uforsvarlig behandling i forbindelse med erhvervsmæssig udøvelse.

Det må ikke kunne betale sig at overtræde dyreværnslovgivningen. Derfor er det ikke mindst hensigten med lovforslaget at hæve bødeniveauet væsentligt i dyreværns-sager, hvor gerningsmanden handler inden for sit erhverv. Strafskærpelsen omfatter ikke blot overtrædelser af dyreværnsloven, men også f.eks. overtrædelser af forskrifter i henhold til loven, som eksempelvis bekendtgørelserne om transport af dyr.

Lovforslaget har desuden til formål at præcisere det gældende forbud mod udstilling af hale-

kuperede hunde, således at det omfatter fremvisning med henblik på bedømmelse af ikke blot hundens ydre, men også dens brugsegenskaber og færdigheder. Det foreslås i den forbindelse, at justitsministeren i ganske særlige tilfælde kan dispensere fra forbudet.

Herudover foreslås det, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at der i forbindelse med erhvervsmæssigt salg af kæle- og hobbydyr til private skal udleveres skriftlig information om dyrets pasning og pleje. Disse pasningsvejledninger skal medvirke til at sikre, at dyret passes forsvarligt, også selv om ejeren ikke har særlige forudsætninger. Der er ligeledes på dette område tale om en opfølgning af regeringens handlingsplan for bedre dyrevelfærd.

Det foreslås endvidere, at der gives bemyndigelse for justitsministeren til efter forhandling med fødevarerministeren at fastsætte regler om øget kontrol med dyrs velfærd med henblik på at sikre, at dyreværnslovgivningen overholdes. Ligeledes foreslås det, at justitsministeren kan fastsætte regler om, at omkostningerne ved kontrolopgaver dækkes ved brugerbetaling.

Forslaget har bl.a. baggrund i Folketingets Retsudvalgs beretning af 31. maj 2002 over tre beslutningsforslag (B 62, B 67 og B 82) om transport af levende dyr.

Endelig indeholder lovforslaget visse justeringer af mere teknisk karakter.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg herved anbefale forslaget til Det Høje Tings velvillige behandling.